

PH Y DƯỢC HẢI PHÒNG
TTTT - TV
GT
C5
2023

ĐẠI HỌC Y DƯỢC THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
BỘ MÔN NỘI TỔNG QUÁT

GIÁO TRÌNH GIẢNG DẠY

TIẾP CẬN CHẨN ĐOÁN BỆNH NỘI KHOA

Chủ biên: PGS.TS.BS. HOÀNG VĂN SỸ
PGS.TS.BS. QUÁCH TRỌNG ĐỨC
Ấn bản lần 2

 NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐẠI HỌC Y DƯỢC THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
BỘ MÔN NỘI TỔNG QUÁT

GIÁO TRÌNH GIẢNG DẠY

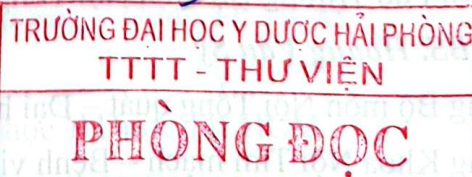
Tiếp cận chẩn đoán bệnh Nội khoa

Ấn bản lần 2

Chủ biên: PGS.TS.BS. Hoàng Văn Sỹ

PGS.TS.BS. Quách Trọng Đức

Ngô JS

NHÀ XUẤT BẢN

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH – 2023

CHỦ BIÊN

PGS.TS.BS. Hoàng Văn Sỹ

Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

PGS.TS.BS. Quách Trọng Đức

Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

THAM GIA BIÊN SOẠN

PGS.TS.BS. Châu Ngọc Hoa

Giảng viên thỉnh giảng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Trưởng khoa Y – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Trưởng khoa Tim Mạch – Bệnh viện Nhân Dân Gia Định

PGS.TS.BS. Trần Văn Ngọc

Giảng viên thỉnh giảng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Phó Trưởng khoa Y – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Trưởng khoa Hô hấp – Bệnh viện Chợ Rẫy

GS.TS.BS. Trương Quang Bình

Giảng viên cao cấp Bộ môn Nội tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó Giám đốc Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

PGS.TS.BS. Trần Kim Trang

Giảng viên cao cấp Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Nguyên Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

PGS.TS.BS. Hoàng Văn Sỹ

Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Trưởng Khoa Nội Tim mạch – Bệnh viện Chợ Rẫy

PGS.TS.BS. Quách Trọng Đức

Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó Trưởng Khoa Tiêu hóa – Bệnh viện Nhân Dân Gia Định

PGS.TS.BS. Lê Thượng Vũ

Phó Trưởng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó Trưởng Khoa Hô hấp – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

PGS.TS.BS. Bùi Hữu Hoàng

Giảng viên cao cấp Bộ môn Nội tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Trưởng Khoa Tiêu hóa – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

PGS.TS.BS. Võ Duy Thông

Giảng viên cao cấp Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó Trưởng khoa Nội tiêu hóa – Bệnh viện Chợ Rẫy

TS.BS. Võ Thị Mỹ Dung

Giảng viên thỉnh giảng Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

TS.BS. Lê Khắc Bảo

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó Trưởng Khoa Hô hấp – Bệnh viện Nhân Dân Gia Định

TS.BS. Trương Phi Hùng

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Phó trưởng Khoa Nội tim mạch – Bệnh viện Chợ Rẫy

TS.BS. Huỳnh Ngọc Phương Thảo

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Trưởng Khoa Nội thận – Thận nhân tạo – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT.CKII. Lê Hoài Nam

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT.CKII. Dương Minh Ngọc

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT.CKII. Âu Thanh Tùng

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Trưởng Khoa Khám bệnh – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

BSNT.CKII. Lê Thị Kim Chi

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

BSNT.CKII. Trần Ngọc Thái Hòa

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

BSNT.CKII. Lê Đình Quang

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Nguyễn Ngọc Lan Anh

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Trần Công Duy

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Trần Đại Cường

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Lê Nguyễn Xuân Điền

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Nguyễn Hồ Lam

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Võ Thị Lương Trân

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Nguyễn Ngọc Thanh Vân

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Vũ Hoàng Vũ

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

Trưởng khoa Tim Mạch Can thiệp – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. HCM

ThS.BSNT. Bùi Thị Ngọc Yến

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

BSNT.CKI. Văn Thị Bích Thủy

Giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược TP. HCM

THƯ KÝ

ThS.BSNT. Nguyễn Trường Duy

ThS.BSNT.CKII. Dương Minh Ngọc

ThS.BSNT. Trần Đại Cường

ThS.BSNT. Nguyễn Minh Kha

HỘI ĐỒNG THẨM ĐỊNH GIÁO TRÌNH

1. **GS.TS.BS. Nguyễn Sào Trung**, Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh **Chủ tịch**
2. **TS.BS. Hoàng Văn Sỹ**, Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh **Ủy viên thư ký**
3. **GS.TS.BS. Nguyễn Văn Khôi**, BV. Chợ Rẫy **Phản biện 1**
4. **TS.BS. Nguyễn Thị Tố Như**, BV. Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh **Phản biện 2**
5. **TS.BS. Võ Thị Mỹ Dung**, Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh **Ủy viên**

Quyết định lựa chọn và sử dụng giáo trình “Tiếp cận chẩn đoán bệnh Nội khoa” tại Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh số 2853/QĐ-ĐHYD ngày 07 tháng 9 năm 2020 của Hiệu trưởng Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh.

LỜI GIỚI THIỆU

Trên đà hội nhập với giáo dục Y khoa hiện đại của thế giới, Khoa Y – Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh đã chính thức áp dụng chương trình đổi mới trong đào tạo sinh viên Y khoa từ niên khóa 2016.

Chương trình học được xây dựng theo mô hình giáo dục Y khoa dựa trên năng lực, tích hợp giữa các môn học và liên kết giữa lý thuyết với thực hành, chú trọng đến thực hành lâm sàng và y học chứng cứ. Giảng viên dạy và lượng giá dựa trên chuẩn năng lực.

Vì lẽ đó, việc xuất bản sách phục vụ cho chương trình đổi mới là cần thiết và đáp ứng được nhu cầu học của sinh viên.

Sách ***Tiếp cận chẩn đoán bệnh Nội khoa*** đề cập đến 18 vấn đề cần tiếp cận thường gặp trong thực hành lâm sàng. Sách được biên soạn bởi đội ngũ giảng viên giàu kinh nghiệm giảng dạy của Bộ môn Nội Tổng quát – Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh, được trình bày mạch lạc với văn phong dễ hiểu, nội dung được cập nhật giúp học viên tiếp cận một cách khoa học các bệnh lý Nội khoa thường gặp trong thực hành lâm sàng: từ triệu chứng đến xét nghiệm và quy trình chẩn đoán. Bên cạnh đó, các tác giả còn cung cấp bộ câu hỏi MCQ và các tình huống lâm sàng gợi ý cho việc tham luận và đánh giá lại kiến thức qua mỗi bài học. Sau lần xuất bản đầu tiên, sách được sự đón nhận và đóng góp ý kiến từ quý độc giả. Trong ấn bản lần 2 này, các tác giả đã chỉnh sửa, cập nhật lại các vấn đề Nội khoa mới nhất theo các khuyến cáo thực hành hiện nay.

Tôi nghĩ đây là những bài học rất hữu ích, giúp cho học viên, các bác sĩ trẻ có thể hệ thống hóa cách tiếp cận chẩn đoán bệnh lý Nội khoa.

Xin trân trọng giới thiệu sách ***Tiếp cận chẩn đoán bệnh Nội khoa – Ấn bản lần 2*** đến các sinh viên Y khoa và Quý độc giả.

GS.TS.BS. TRƯƠNG QUANG BÌNH

TRƯỞNG BỘ MÔN NỘI TỔNG QUÁT

PGS.TS.BS. HOÀNG VĂN SỸ

LỜI NÓI ĐẦU

Khoa Y – Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh đi đầu trong việc chuyển đổi từ đào tạo Y khoa truyền thống sang đào tạo Y khoa dựa trên năng lực. Để đạt được mục tiêu này, việc xây dựng lại chương trình sách giáo khoa đã được thực hiện một cách khoa học và tích cực nhằm phù hợp với tiêu chí đào tạo sinh viên Y khoa hiện đại.

Cùng với Khoa Y – Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh, Bộ môn Nội Tổng quát biên soạn sách giáo khoa dành cho các đối tượng sinh viên Y khoa.

Tiếp cận chẩn đoán bệnh Nội khoa là giáo trình do Bộ môn biên soạn trong chương trình đào tạo dựa trên chuẩn năng lực dành cho đối tượng sinh viên Y khoa năm thứ 4. Sách bao gồm các vấn đề Nội khoa phổ biến trong thực hành lâm sàng. Các vấn đề được trình bày chi tiết, cô đọng, mang tính chất hướng dẫn sinh viên biết cách tiếp cận chẩn đoán các bệnh lý Nội khoa thường gặp trên lâm sàng.

Sách được biên soạn bởi các giảng viên nhiều kinh nghiệm giảng dạy của Bộ môn Nội Tổng quát. Chúng tôi nỗ lực biên soạn tài liệu này nhằm giúp các sinh viên Y khoa năm thứ 4 cũng như các sinh viên khác có thêm nguồn tư liệu học tập và tham khảo, hỗ trợ sinh viên trang bị kiến thức Y khoa phù hợp với yêu cầu đào tạo Y khoa hiện nay.

Sau lần tái bản thứ nhất, chúng tôi đã nhận được nhiều phản hồi và ý kiến đóng góp từ quý độc giả trên khắp mọi miền. Trong ấn bản lần 2 này, các tác giả đã chỉnh sửa, cập nhật và hệ thống hóa lại các kiến thức Nội khoa theo những tài liệu mới nhất hiện nay. Ấn bản lần này được soạn lại theo hướng tiếp cận dựa trên vấn đề theo các khuyến cáo thực hành lâm sàng đương đại.

Chúng tôi xin gửi lời cảm ơn đến sự hợp tác của tất cả Thầy Cô giảng viên Bộ môn Nội Tổng quát, quý đồng nghiệp và Ban lãnh đạo Khoa Y – Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh.

Trong quá trình biên soạn, chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Chúng tôi rất trân trọng và luôn mong muốn nhận được những góp ý xây dựng của tất cả Quý đồng nghiệp gần xa.

Trân trọng.

TRƯỞNG BỘ MÔN NỘI TỔNG QUÁT

PGS.TS.BS. HOÀNG VĂN SỸ

MỤC LỤC

Lời giới thiệu	v
Lời nói đầu	vii
Danh mục từ viết tắt	viii
Chương 1. TIM MẠCH	1
Bài 1. Tiếp cận chẩn đoán âm thổi ở tim	2
Bài 2. Tiếp cận chẩn đoán tăng huyết áp	15
Bài 3. Tiếp cận chẩn đoán suy tim	47
Bài 4. Tiếp cận chẩn đoán hội chứng mạch vành cấp	69
Bài 5. Tiếp cận chẩn đoán hội chứng mạch vành mạn	92
Chương 2. HÔ HẤP	109
Bài 6. Tiếp cận chẩn đoán ho ra máu	110
Bài 7. Tiếp cận chẩn đoán tràn dịch màng phổi	119
Bài 8. Tiếp cận chẩn đoán hội chứng tắc nghẽn hô hấp dưới	138
Bài 9. Tiếp cận chẩn đoán nhiễm khuẩn hô hấp dưới cấp tính mắc phải trong cộng đồng	162
Chương 3. TIÊU HÓA	183
Bài 10. Cận lâm sàng trong chẩn đoán bệnh tiêu hóa gan – mật	184
Bài 11. Tiếp cận chẩn đoán viêm gan	213
Bài 12. Tiếp cận chẩn đoán xơ gan	226
Bài 13. Tiếp cận chẩn đoán các bệnh tiêu hóa liên quan acid dịch vị	244
Chương 4. THẬN	269
Bài 14. Mười hội chứng trong thận học	270
Bài 15. Tiếp cận chẩn đoán nhiễm khuẩn đường tiết niệu	287
Bài 16. Tiếp cận chẩn đoán bệnh cầu thận	303
Bài 17. Tiếp cận chẩn đoán tổn thương thận cấp	336
Bài 18. Tiếp cận chẩn đoán bệnh thận mạn	349
BẢNG TRA TỪ	358